

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1967

N:o 34

Innehåll: Nr 34. Landskapsförordning om landskapsunderstöd till medborgar- och arbetarinstitut.

Nr 34.

LANDSKAPSFÖRORDNING

om landskapsunderstöd till medborgar- och arbetarinstitut.

Utfärdad, efter inhämtande av Ålandsdelegationens utlåtande,
den 27 juni 1967

Med stöd av 10 § landskapslagen den 4 juli 1963 om landskapsunderstöd till medborgar- och arbetarinstitut (33/63) stadgas:

1 §.

Landskapslagen den 4 juli 1963 om landskapsunderstöd till medborgar- och arbetarinstitut (33/63) benämnes i denna förordning institutslagen.

2 §

Ansökan om anläggningstillstånd, som avses i 4 § 2) punkten institutslagen, skall åtföljas av institutets arbetsprogram med däri ingående uppgift om institutets ägare, namn och orten, där det är beläget, samt dess verksamhetsområde. Vid ansökan skall även fogas utredning om det sannolika antalet studerande, lokaliteterna, beräknade anläggningskostnader och årliga underhållningskostnader samt ägarens ekonomiska ställning.

Övergår institut till annan ägare, skall den nya ägaren i den ordning, som i 1 mom. stadgas söka landskapsstyrelsens tillstånd att fortsätta verksamheten. Den nya ägaren skall till sin ansökan foga överlåtelsehandlingen rörande institutet eller annan handling, som utvisar äganderättens övergång, antingen i original eller i officiellt bestyrkt avskrift.

3 §.

För institutets förvaltning skall ägaren tillätta en direktion, som består av minst fem

medlemmar. Till direktion må även förordnas styrelsen för förening, aktiebolag eller stiftelse. Institutets rektor skall vara medlem av direktionen.

4 §

Institutets reglemente skall upptaga bestämmelser om arbetsprogrammet samt föreskrifter angående:

- 1) direktionens sammansättning, sättet för dess tillsättande och dess uppgifter;
- 2) rektors och lärares rättigheter och skyldigheter;
- 3) anställande av rektor och lärare, deras avgång och uppsägning samt tjänstledighet;
- 4) grunderna för avlöning och pension;
- 5) de disciplinära åtgärder, som kunna vidtagas mot rektor och lärare;
- 6) institutets arbets- och semestertider samt grunderna för verksamhets- och undervisningsplanen;
- 7) antagande av studerande vid institutet, utgivande av betyg och sättet för bestämmande av studieavgiften samt om ordningen och disciplinen i institutet;
- 8) förandet av dagbok samt skötsel av arkiv- och bibliotek;
- 9) egendomens användning samt hur med egendomen skall förfaras, då institutet inställer eller avbryter sin verksamhet;
- 10) institutets ekonomi och räkenskapsföring; samt

11) andra institutets angelägenheter, angående vilka det enligt denna förordning eller eljest befinnes påkallat att intaga föreskrifter i reglementet.

Fastställer landskapsstyrelsen icke reglementet, skall sökanden meddelas skälen till att fastställelse icke kunnat beviljas.

Landskapsstyrelsen må, då det befinnes att fastställt reglemente icke längre är lagenligt eller ändamålsenligt, kräva att detsamma ändras inom av landskapsstyrelsen utsatt tid.

5 §

Vid institut skall meddelas undervisning genom föreläsningar, lektioner och övningar.

Undervisningen skall vara så ordnad, att institutet fyller sin uppgift enligt 1 § institutslagen.

I den verksamhet, som har till ändamål att vägleda medborgarna i ett riktigt bruk av fritiden, skall särskilt avseende fästas vid utvecklandet av förståelsen för kulturella värden och av självverksamheten samt vid den fria medborgarverksamheten.

6 §

Föreläsningstimmar må övervaras av oberoende antal studerande. I lektioner och övningstimmar må i allmänhet icke flera än 40 studerande delta. Dock må ej antalet studerande i någon studiegrupp understiga 7, såframt icke landskapsstyrelsen vid fastställandet av undervisningsplanen för institutet på direktionens anhållan funnit det ändamålsenligt att i fortbildningsgrupp eller cirkel för studium av samhälligt ämne minska minimiantalet studerande till 5. Med fortbildningsgrupp avses studiegrupp för fortsatt studium av ett ämne på basen av studiegrupps arbete i samma ämne under minst ett arbetsår.

7 §

På framställning av rektor antager direktionen för varje arbetsperiod i god tid före dess början, en detaljerad verksamhets- och undervisningsplan, som ofördröjligen skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

Ändras verksamhets- och undervisningsplan, förfares på sätt som stadgas i 1 mom.

Anordnas vid institutet fortsättningstermin, skall på i 1 mom. åsyftat sätt uppgjord verksamhets- och undervisningsplan i god tid före terminens början underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

8 §

Vid institut skall finnas en rektor, vars befattning är huvudsyssla eller bisyssla i enlighet med vad i reglementet föreskrives.

Vakant rektorsbefattning skall besättas ordinariter. Befattningen må dock besättas temporärt för ett arbetsår i sänder, om det är påkallat på grund av avsaknad av kompetent sökande eller omorganisation av undervisningsverksamheten eller av annat vägande skäl.

Rektor åligger att leda och övervaka institutets verksamhet samt i den omfattning reglementet föreskriver delta i undervisningsarbetet.

Är det på grund av institutets storlek påkallat, må någon av lärarna förordnas till prorektor, med uppgift att biträda rektorn vid ledningen av institutet.

9 §

Vid institut skall finnas ett nödigt antal lärare, vilka handhava sina befattningar antingen såsom huvudsyssla eller såsom timlärare. Lärare med befattningen såsom huvudsyssla anställs antingen som ordinarie eller för ett arbetsår i sänder. Timlärare antages för en arbetsperiod i sänder, såframt icke anordnandet av undervisningen eller annat vägande skäl kräver, att han anställs för kortare tid.

Institut må anlita föreläsare

10 §

Rektorsbefattning och lärarbefattning, vilka äro huvudsyssla, skola om de besättas ordinariter, ansås lediga att sökas inom 30 dagar från den dag, då beslut om befattningens ledigansläende fattades, sagda dag icke medräknad.

Rektorsbefattning, som är bisyssla, må med landskapsstyrelsens tillstånd besättas utan att därförinnan hava lediganslagits.

Rektor och ordinarie lärare med befattningen såsom huvudsyssla utses för en provtid om två år. Om den antagna befattningshavaren efter provtidens utgång befinnes skickad och lämplig för befattningen, skall stadfästelsebrev på befattningen givas honom. Sökande, som tidigare erhållit stadfästelsebrev för rektorsbefattning eller lärarbefattning som huvudsyssla vid medborgar- eller arbetarinstitut, må erhålla stadfästelsebrev på motsvarande befattning utan föregående provtid.

Beslut om såväl tillsättande av befattningshavare som utfärdande av stadfästelsebrev skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

Befinnes på provtid förordnad rektor eller lärare olämplig för befattningen, skall hans förordnande återkallas. Beslut om sådant återkallande skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

11 §.

Rektor och lärare som innehåva sina befattningar såsom huvudsyssla och som anställas endast för ett arbetsår i sänder, samt timplärare antagas av direktionen. Beslut om anställande av rektor och lärare med befattningen såsom huvudsyssla, skall även i detta fall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

12 §.

Kompetensvillkor för rektorsbefattning är, att sökanden avlagt slutexamen vid universitet eller annan motsvarande högskoleexamen och att han i samband med slutexamen eller särskilt för sig förvärvat vitsord i folkbildningslära eller pedagogik samt att han under minst en arbetsperiod med framgång auskulterat i medborgar- eller arbetarinstitut enligt vad därom i riket är stadgat. Kompetent för rektorsbefattning, som är bisyssla, är även den som avlagt folkskollärarexamen och auskulterat på förenämnt sätt.

13 §.

Kompetensvillkor för lärarbefattning som huvudsyssla är slutexamen vid universitet eller annan högskola eller folkskollärarseminarium eller annan lärarutbildningsanstalt samt antingen i samband med slutexamen eller särskilt för sig förvärvat vitsord i folkbildningslära eller pedagogik.

För timplärbefattning fordras nödiga kunskaper och färdigheter samt förmåga att undervisa.

14 §.

Huvudsyssla anses lärarbefattning vara, då den fastställda arbetskyldigheten för befattningen omfattar minst 20 veckotimmar.

15 §.

Institut bör till sitt förfogande hava ett tillräckligt antal för institutsarbete lämpliga undervisnings- och arbetsrum samt ändamåls-

enlig inredning, ett handbibliotek och nödig undervisningsmateriel.

16 §.

Byggnadsprogram och huvudritningar som gälla instituts nybyggnad, utvidgning eller väsentlig ändring av lokaliteter skola fastställas av landskapsstyrelsen, innan byggnadsarbetet påbörjas.

17 §.

Tillsynen över medborgar- och arbetarinstituten handhaves av landskapsstyrelsen, som skall låta verkställa inspektioner av dem.

Institut åligger att, så snart verksamheten för en arbetsperiod påbörjats, till landskapsstyrelsen anmäla, att arbetet begynt, ävensom att inom en månad räknat från arbetsperiodens slut avge berättelse över sin verksamhet. Sådan anmälan och verksamhetsberättelse skall avfattas på av landskapsstyrelsen fastställd blankett. På särskild anmodan av landskapsstyrelsen åligger det institut att tillhandahålla densamma övriga uppgifter samt utredningar, vilka angå verksamheten eller användningen av landskapsunderstödet samt för landskapsstyrelsens befullmäktigade ombud förete nödiga handlingar.

18 §.

I 2 § 1 mom. institutslagen avsett grundunderstöd sökes för varje kalenderår hos landskapsstyrelsen senast före utgången av augusti månad därpå följande år. Vid ansökan skall fogas utredning om institutets i 3 § av institutslagen avsedda utgifter samt därom, att institutet uppfyller i sagda lag och denna förordning stadgade villkor för erhållande av landskapsunderstöd. Grundunderstöd beviljas av landskapsstyrelsen, som även medger nygrundat institut rätt att redan från början åtnjuta grundunderstöd till fullt belopp.

Landskapsstyrelsen beviljar även i 2 § 1 mom. institutslagen avsedd rätt till tilläggsunderstöd för högst fem kalenderår i sänder.

I 2 § 2 mom. institutslagen avsett extra understöd sökes årligen i samband med grundunderstöd hos landskapsstyrelsen.

Landskapsstyrelsen äger rätt att bevilja landskapsunderstöd i särskilda fall även om ansökan inkommit efter den i 1 mom. stadgade termen.

19 §.

För utgifter under löpande år erlägges till institut i förskott på grundunderstödet ett belopp, som utgör för vårterminen 35 % och för höstterminen 30 % av verkliga och godtagbara utgifter, som berättiga till landskapsunderstöd enligt inkomst- och utgiftsstat, som är godkänd i den ordning institutets reglemente föreskriver. Landskapsstyrelsen beslutar även huruvida och i vilken mån förskott skall erläggas på tilläggsunderstöd och extra understöd samt på understöd till nyinrättat institut.

Förskottet för vårterminen utbetalas under februari månad på särskild rekvisition, vid vilken skall fogas godkänd inkomst- och utgiftsstat. Förskottet för höstterminen erlägges i oktober månad efter det att landskapsstyrelsen mottagit verksamhets- och undervisningsplanen samt anmälan om arbetsperiodens inledande.

20 §.

Angående de allmänna grunder, enligt vilka löne- och pensionsutgifter för rektorer och lärare må kunna godkännas såsom kostnader, vilka berättiga till landskapsunderstöd, skall gälla vad därom i riket är stadgat.

Anvisningar om godtagbara utgifter meddelas institut av landskapsstyrelsen rörande:

- 1) lärarnas och övriga befattningshavares antal, löner och pensioner samt föreläsarnas arvoden;
- 2) lärarnas och föreläsarnas resekostnader och dagtraktamenten;
- 3) hyrande av lokalteter;
- 4) anskaffning och underhåll av undervisningsmateriel samt institutsinventarier, upprätthållande av bibliotek, organisering av den allmänna hälsovården, annonsering av institutets verksamhet, tryckningsarbetens utförande och upptagande av försäkringar; samt
- 5) vad institutets ägare eljest har att beakta för att verksamheten icke skall förorsaka sådana onödiga utgifter, för vilka landskapsunderstöd icke kan erläggas.

Mariehamn den 27 juni 1967.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd MARTIN ISAKSSON.

Lagberedningssekreterare Sune Carlsson.

21 §.

I 6 § institutslagen avsett understöd och lån för anskaffning och utvidgning av samt grundförbättringar på institutets egna lokalteter sökes hos landskapsstyrelsen på tid denna bestämmer.

22 §.

Institut skall föra sina räkenskaper samt förteckning över sin egendom enligt de anvisningar landskapsstyrelsen finner skäl meddela.

23 §.

I beslut av instituts direktion, varigenom disciplinär åtgärd vidtagits mot rektor eller lärare, må ändring sökas genom besvär, på sätt därom är stadgat i rikets lagstiftning.

24 §.

Beslut om nedläggande av instituts verksamhet tills vidare eller helt och hållet samt om användningen av institutets egendom i sådana fall skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

25 §.

Kompetens för rektors- eller lärarbefattning vid medborgar- och arbetarinstitut äger fortfarande den, som före denna förordnings ikraftträdande förvärvat i 14 eller 15 § landskapslagen den 11 februari 1947 om understöd åt arbetarinstitut i Mariehamn (5/47) stadgad kompetens för motsvarande befattning.

26 §.

Med stöd av tidigare lagstiftning för institut fastställt reglemente skall till de delar det icke strider mot stadgandena i institutslagen och denna förordning vara i kraft till dess nytt reglemente blir fastställt. Institut är skyldigt att före utgången av år 1967 underställa landskapsstyrelsen nytt reglemente för fastställelse.